

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
Évész évre 6 pengő félévre 3 pengő
Egyes szám ára 15 fillér
Külföldre egész évre 10 pengő.

Felétlos szerkesztő: Dr. Parádi Ferenc
Főmunkatársak: Gyallay Domokos,
Dr. Szász Ferenc, Dr. P. Jánosy Béla.

Laptulajdonos: MINERVA R.T.
Megjelenik minden szombaton,
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kolozsvar, Brassai-utca 5. szám.

Boldog újesztendőt!

Huszonekét keserves esztendő után boldogan sóbját az erdélyi magyar négre egy magyar újesztendő. Ebből a sóbjátásban némi szomorúság is kavargog, de csak az, hogy az előző éveknél úgy kellett eltelniük, abo-

meg egymást. Az egymás megértése nem igen volt erős magyar erény a múltban, de ha most sem okultunk, a huszonekét keserves esztendő tanulságai után, akkor nem érdekeljük meg, hogy visszazserezte nekünk ezt a drága földet, amelyért két esztendő keserűt annyit tükön könnyünk elfolyt, s annyi szenvedést és megaláztatást kellett elcsinálnunk.

ben, amikor tenni s keserves némaságban, amikor szólni lehetett volna.

Most már csak álomként tűnik fel az egész magyar kincs és hűdércnyomások álomnak, melyből a felébredtünk arra a nagy várt valóságra, hogy újból szabad magyarok vagyunk, s újból szabadon, félelem nélkül önhatárokat egymásnak boldog magyar újesztendőt. A fenyőke szabadon állhatnak az évezredek óta, a havasok felé szabadon áramlik a szabadság éles levegője, s egyelőre szűkre szabott határainkon a magyar föld áll őrt Székelyszék és az egész magyar népe biztonága felett.

Az újesztendő azonban új jelekkel élé állít mindnyájunkat. A nadszék magyar, a harminyas népből, az esztendő, vagy a kézzel dolgozó egyaránt. A teendő sok, a bátorság nagy, s a befejezendő újesztendőben megfizetett munkára van szükség. Doloznunk kell, hogy megéljük, egy s más dolgan nélkülözést kell túrnunk, hogy a köztetköz esztendő hűdérrel jutalmazzanak.

Ennek legfőbb feltétele pedig az, drága magyar testvéreim, hogy szeressük egymást, becsüljük egymást, értjük

selésnek, mert tudja, hogy az ő segédtele nélkül semmi se jut. Jól tudja, hogy csak az ő segítségével tudja megtartani, ami visszakerült, azt pedig, ami visszakerült, meg kell tartani, mert ez a záloga annak a jövődönök, aniról minden magyarnak álmodni, s amiben bizonni kell.

(- d.)

MAGYAR KÖZÉLET.

A karácsonyi ünnepek alatt szünetelt a magyar parlamenti élet. Politikusaink az utóbbi, nehezebb munkában eltöltött hónapok rövid néhány napos pihenését élvezték. Azonban mielőtt a megérdemelt nyugalmat elkezdték volna, néhány életbevágó rendelkezéssel tették fel a koromat eddigi munkájukra. Ezek a rendelkezések a magyar közélet minden területén óriási horderővel bírnak. Rövidesen az ország minden tája érezni fogja hatásukat, de leginkább mégis az ország nemrégiben visszaszertelt keleti részét. Vezetőink szándéka is az volt, hogy ezekkel a rendelkezésekkel elsősorban a román uralom alatt gazdaságilag elnyomott Erdély segítségére siessenek. Másik cél az volt, hogy az egész magyar haza mielőbbi teljes egységesítésébe nemcsak a jogszolgáltatás és közigazgatás terén, hanem a gazdasági élet terén is hiánytalanul megérkezjenek. Az összes rendelkezések hiánytalan és zavartalan végrehajtása természetesen első feladata a kormánynak. A mai kavgó Európában Magyarország csak a fegyelmezett belső rend tökéletes biztosításával töltheti be nemcsak a magyar haza, hanem egész Közép-Európa érdekében fontos hivatását. A karácsonyi szünet előtt ezért a magyar képviselőház megszavazta a kivételes kormányhatalom meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot.

A gazdasági rend biztosításában kivételes fontossággal bír az ugynevezett „csúcsminiszteri” létesítése. A kormány ugyanis a magyar pénzügyminisztert rendeletileg megbízta a magyar nemzet gazdaság összes fontos kérdéseinek központi ellenőrzésével. A gazdasági életnek egyik legfontosabb tényezője a mezőgazdasági és ipari cikkek árának szabályozása. Enélkül az árak állandó váratlan hullámzása az egész gazdasági élet egyensúlyát veszélyeztetné. A pénzügyi és közgazdasági miniszter munkáját tehát kiegészíti a központi árkormánybiztos fi-gyelő és ellenőrző munkája. Erre a felelősségteljes és állandó felelősséget követelő szerepre a kormány Dr. Laky Dezsőt szemelte ki, aki munkatársaival máris hatékony szervező munkába kezdett. A nagyfontosságú intézkedésről az alábbi tudósítások érkeztek:

Magyarország Főméltósága Kormányzója a miniszterelnök előterjesztésére dr. Reményi-Schneller Lajos m. kir. titkos tanácsos, pénzügyminisztert, pénzügyminiszteri állásában való változtatlan meghagyása mellett, mint külön ügykörrel megbízta a gazdasági életet és a termelés terszerülésének kiépítésével, valamint az egyes gazdasági tárcák működésében az összhangozást biztosításával.

Kistáli dr. Laky Dezsőt, a m. kir. József nádor Műszaki és Gazdaságtudományegyetem tanárát, országgyűlési képviselőt pedig tárcánkülső miniszterré nevezte ki a Kormányzó az ország közellátásának vezetésére.

A pénzügyminiszter nagyfontosságú megbízatás

a jövő problémáinak megoldására vonatkozik. Az a feladata lesz előkészíteni a gazdasági életre a jövőbe váró tendéket, Laky Dezső tárcánkülső miniszter feladata viszont a jelen gazdaság kérdéseire vonatkozik. Azoknak az intézkedéseknek az előkészítése, amelyek az ország közellátásával tannak összefüggésben, így a nagyközönségnek élelmiszterrel, tüzelővel és egyéb elsőrangú szükséglet cikkeivel való ellátása.

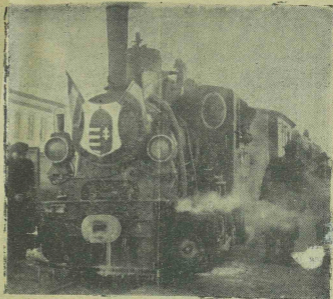
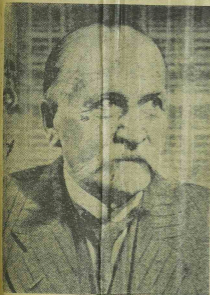
A közellátási miniszter hatáskörébe utalt ügyintézésére Országos Közellátási Hivatalt szervez. Ennek szervezetébe tartoznak: 1. a m. kir. kereskedelmi hivatal, 2. az ellenőrzés országos kormánybiztos, 3. azok a személyek, akiket más miniszter tárcájának létszámának — különösen a földművelésügyi miniszterénél — a közellátási ügyeket intéző ügyosztályából — és más hivatalokból osztanak — 4. azok a személyek, akiket a szükséghez képest a közellátási miniszter ideiglenes minőségben alkalmaz a közellátási hivatal a közellátási miniszter vezetése alatt működik, ügyvitelének rendjét a miniszter fogja meg.

A kereskedelmi hivatal a közellátási hivatal keretében továbbra is végzi az ipari nyersanyagellátás és a külkereskedelmi politika körében hozott intézkedéseket. Az ellenőrzés kormánybiztos a közellátási miniszter felügyelete alatt folytatja a közellátási tevékenységét.

Felségértésérti feyház.

A Magyar Nép olvasói előtt sem ismeretlen napilapokból, hogy Wirth Károly magyar képviselő és néhány társát az ország kormányzója ellen terjesztett elfogási szándék végrehajtására létrejött szövettség büntette miatt feyházra, illetve börtönre ítélte. Ebben az esetben most nem az a fontos, hogy ki milyen politikai pártállásnak az elítéltek, hanem a tény a fontos, hogy egy politikai párt a parlamenti rendszer történetében teljesen szokatlan módon, szakos eszközökkel, és pedig az ország ellenében, a kormányzat ellenállásával és őriztevételevel a kormányra kerül. Az ilyen események mindig képpen elítélendő. De különösen elítélendő a kormányzat ellenállás között, amikor a csak nemcsak a nagyjábólodott ország minden fiának az ország kormányzója köré kell csoportosulnia.

Ez a leleplezett merénylettery két dologra gondolni tanulságul. Egyik az, hogy ezzel a kormányzat személye iránti tiszteltet és magának csak nem a nemzet jóérzésű fiaiban. A másik az, hogy nagy károiban, amikor a nemzet közös összefogására van szükség, nemzete ellen cselekszik az, aki a szükséges egységet olyan eslekedetekkel bontja meg, melyeknek megvalósulása esetén a nemzetet romlásra kellethetik.

Megindult az első vonat Kolozsvárig és Marosvásárhely felé. Lapunk máj helyén beszámolóink az erdélyi gazdasági életnek ezen döntő fordulójáról. A baloldali képünk az első felbomlott utazmány elindítását mutatja be. A baloldali képünk a napokban elhunyt Károly Jinn közlése alapján elkészített ábrázolása. A baloldali képünk a napokban elhunyt Károly Jinn közlése alapján elkészített ábrázolása. A napokban elhunyt Károly Jinn közlése alapján elkészített ábrázolása.

Az erdélyi képviselők csoportja.

Az új idők folytán előállott rendkívüli helyzetből magyarozható, hogy az erdélyi részek visszacsatolási törekvéseiben Erdélyt a magyar országyűléssel kapcsolatban nem a polgárság által választott, hanem a kormány által behívott férfiak képviselik. A régi jó idők egyes országokban már elmúltak, amikor a képviselőválasztások idegen kézben égtek a választókerületek, a kortések hada szállotta meg a falvakat és bangulatot csináltak a képviselőjelöltek mellett, kiknek-kinek a maga politikai programja szerint. Hazánkban még áll ez a rendszer, s rendes körülmények közt választják a képviselőket.

Az erdélyi képviselők most külön parlamenti csoportot alkottak. A Magyar Népi olvasói előtt talán különösnek tűnhetik fel, hogy a mi képviselőink külön csoportba tömörültek, s a helyzetet félreismerő magyarozással arra is gondolhatnánk, hogy ez a csoport talán külön utakon akar haladni. Ez a magyarozást egészen téves volna és távol állana a valóságtól. A magyar kormány, mely szívós erőfeszítéssel kiharcolta a békés revíziót, maga is tisztában van azazzal, hogy az erdélyi részeknek, melyek két évtizeden keresztül éltek idegen uralom alatt, vannak egészen különleges érdekeik és szükségleteik, melyeket az erdélyi viszonyok szerint kell helyesen és eredményesen megoldani. Itt nálunk sajátos elbirálást igényel a mezőgazdaság, mely a román kiszájtítások könyvetében más képet mutat, mint az anyaországban, más szempontok szerint kell megítélni az ipart és a

kereskedelmet, melyet a román erős nemzetesítő politika a kisebbségben élő magyarság számára hozzáférhetetlenné tett, s különleges intézkedéseket kíván a hitelélet is, melyet az idegen uralom által reáerősztakolt dermedtségéből ki kell mielőbb emelni.

Az erdélyi magyar képviselők tisztában vannak ezekkel a kérdésekkel. Amikor tehát külön csoporttá tömörültek, nem akartak egyebet, mint hogy ezeket a kérdéseket egységes állásfoglalással segítsék a megoldáshoz. Ezzel tulajdonképpen meg akarják könnyíteni a kormányzat munkáját is, mely a sajátos erdélyi gazdasági érdekek védelmére már korábban megalkotta az erdélyi gazdasági tanácsot is. Az erdélyi képviselők egységes magatartása tehát nem ellenzéki szembenállás a kormánnyal, amire valójában nincs is semmi szükség, hanem egy szükséges alkalom és megoldás. Az új csoport a kormányt, az erdélyi részek helyzetének különleges ismeretével bírva, támogatni kívánja abban a nehéz és fontos munkában, amit a huszonkét esztendő alatt elhanyagolt Erdélynek a magyar élet egészséges vérkeringésébe való beállítása jelent.

S mivel az erdélyi csoportnak, amely semmiféle politikai párt hoz nem csatlakozott, ebben az okos különállóságában meg van a maga tekintélye és függetlensége, remélhetjük, hogy feladatának a különleges erdélyi érdekek és szükségletek javára eredményesen meg is fog felelni.

(—dr.)

Külföld

Karácsonyi szünetet tartott a nyugati háború. Az angol és német sajtó karácsony előtt sokat vitázott arról, hogy karácsonykor néhány napos fegyverszünetet tartanak a háborús felek. Németország valóban kétnapos szünetet tartott, amiért a világsajtó kitüntető elismerésben részesítette a német hadvezetőséget. Anglia ezzel szemben még karácsony éjszakáján és első napján kémleltlenül bombázta Franciaországot, Hollandiát és Svájc védetlen városait. A támadásoknak többen estek áldozatul. A német sajtó felháborodással emlékezett meg a példátlan ünneprontásról.

Roosevelt megkezdte a rekvizitációt Amerikában. Az Amerikai Egyesült Államok gyáriparosai körében élénk tiltakozást váltott ki, hogy Roosevelt államelnök hatalmi szóval akar a gépipari termelésbe beleszólni. Most újabb hír érkezett, mely szerint Roosevelt nemcsak az ezutáni gyártásba avatkozik, hanem már készen áll a hajókat és egyéb hadiújszakra használatos gépeket fog rekvizitálni az amerikai hadsereg részére. A hír természetesen nagy elkécsedést keltett az érdekeltek jóváhagyásával kapcsolatban, amelyek nemrégiben elkészült 50 hajót kell hogy átadjanak Rooseveltnek.

Megvalósulás előtt az Anglia elleni német támadás. Beaverbrook angol repülésszügyi miniszter a rádióban bejelentette, hogy a német támadások előkészületeiről. Véleménye szerint Németország Anglia ellen szárazföldön, tengeren, de főleg levegőben minden eddigig felülmúló támadást készít elő, s ez a támadás még a tavasz kezdése előtt be fog következni. Ezzel a támadással akarják elérni a németek azt, hogy betörjenek az Angol szigetre.

Anglia sürgeti az amerikai szállítást. Az egyre erőteljesebb német repülőgépmegbombázások miatt, Anglia rendkívül nehéz helyzetbe került. A német repülőgépek elpusztították az angol hadipar legfontosabb telepeit és emiatt az angolok nem képesek a védekezéshez szükséges ágyukat, repülőgépeket és egyéb hadianyagot a

kellő mennyiségben gyártani. Észak-amerikából érkezett hír szerint, Hull amerikai külügyminiszterének az angolok ismét megszüntették az angol hadianyag rendelések szállítást és kérték, hogy az Anglia által kért összes ágyukat és repülőgépeket Amerika 90 nap alatt feltétlenül küldje el Angliába. Különben az angol hadierő nem fog tudni ellenállani a német támadásoknak.

P.703 A

Mindenki csodálatát

kiáltják az ilyen órák. Pontosságuk, miniatűrök, tartósságuk, kiválóan. A csillagok órái, a csillagok órái, a csillagok órái, a csillagok órái.

Junghans

ÓRÁK

A CSILLAGVÉDÉSSEL

Junghans
télidőre és más
Junghans-órák
kiválóan drágák

Minden áraszkötésben kapható.

Ismét bombáztak egy jugszláv városát. Hivatalosan megállapították, hogy angol bombázórepülőgépek, a horvátországi Susak nevű községben több bombát dobáltak le. A robbantások megrongálták a táviró- és telefonvonalakat, a gáz- és vízvezetékkel, néhány házat, továbbá két személyt megsebesítettek.

Franciaországban lefoglalták a rádióadókat. Franciaországban a rádióadó állomások nem voltak állami tulajdonban, hanem magántársaságok birtokában. Így a lyoni, marseillei, toulousei és nizzai rádiók, magánvállalkozások voltak. Így természetesen a rádió műsora is a tulajdonos cégek irányították. Ez a rendszer sértette az állam érdekeit és emiatt Baudoin államminiszter az összes magánjellegű rádióadó állomásokot az állam részére lefoglalta. A leadók ezenkívül a hírszolgálati és propagandaügyi hivatal által ellenőrzött műsört fogják közölni.

Svájc valóságilag hazarendelt londoni követét. Az utóbbi időben angol bombázó repülőgépek szándékosan megsebesítették Svájc semlegességét és több nyitott várost megrongáltak. Röviddel ezelőtt Bazel szemelték ki közvetlenül karácsony előtt pedig Zürich városát támadták meg. E utóbbi súlyos bombázásnál két nyugati csoportban érkeztek az angol repülőgépek is nagy mennyiségű gyújtóbombát lőtak le a védetlen városra. A támadás következtében két ház teljesen rombadőlt, több épület megrongálódott, a gyártelepek tüzek keletkeztek, tíz személy súlyosan megsebesült. Egy vasúti híd használhatatlanná vált. Emiatt az ország kelti része fel a közlekedés megakad. Ezenkívül több bomba a környező községekben robbant fel, ahová károkat okozott. A támadás idején Zürich hosszú idő óta először a karácsonyi ünnepek miatt fényes volt világító Svájc a sorozatos támadások miatt meg akarja szüntetni a kapcsolatot Angliával.

Lloyd George nem akar angol nagykövet lenni. Lloyd George, az angol miniszter fontos szerepet játszott be a világűrör utáni párisi névki békék megkötésénél. A keleti hatalmaknak ő is igazságos kért ígért, azonban ígérgető sem tartotta be, sőt a szintén győző Olaszország és Japán kijátszásában is részt vett. Később beismerte az általa irányított angol politika hibáit és távol akarta tartani az angol politikát a hibák megismétlésétől. Evidencia ezelőtt felkérték, hogy vállalja el az angol nagykövetséget az Északamerikai Egyesült Államokban. Lloyd George nem helyesli a mai angol háborús politikát és hír szerelmait nem vállalja el a megbízást.

Román vámszitek csempészhatóságát a jugszláv határon. A jugszláv hatóságok a román-jugszláv határ mentén jól szervezett csempészbandák leplezték le, amely több millió értékű külföldi pénzt csempésztette a határon. Ezenkívül különböző gyarmatárakat, szőrméket és bőrt szállítottak tiltott úton Romániából Jugoszláviába. Az elfogott csempészek kihalgatásakor kiderült, hogy a csempésztést román vámszitek viselők támogatták.

Elindult az első vonat.

A bécsi döntés után a szakértők aggodalommal állapították meg, hogy Eszakerdély és a Székelyföld között a bécsi határok lehetetlenné tették a vasúti közlekedést. Az első aggodalmak után örömmel látta mindenki, hogy a magyar kormány helyes és áldozatos lépésként mindent megtett a bajok kiküszöbölésére. Kétségtelen azonban, hogy időjárási viszonyaink mellett előre lehetett látni, hogy a vasúti összeköttetés 3 vonal hiányában a télen nehézségek lesznek.

As aggodalmaskodást azonban megnyugtatta, hogy a kormány a bécsi döntés után és a dicősbégségs ardegyi bevonulás utáni napok alatt hozzákezdett Székelyke és Kolozsnagyi között az összeköttetés keskenyúgányu vonal kiépítéséhez. Ez a vonal december elejére elkészült, dícsőrsve a honvéd mőszaki csapatok tudását és munkáját.

A vonalat az eseményhez méltó ünnepélyességgel adta át a forgalomnak Varga József miniszter. Megjelent az ünnepélyen Horthy István M. A. V. elnöklőgató is.

Az összeköttetés vasúti vonal tehát a Székelyföld felé készen áll. Igaz, hogy keskenyúgányu, de mégis lehetőse teszi azt, hogy mind a személy, mind az áruforgalom vonal segítségével lebonyolódhassék a Székelyföld felé. Megnyugtató az is, hogy készen vannak már a rendszeres nyomatávu összeköttetés vasut tervei is, sőt a munka is megindult.

Ilyen öröndetes jelenségek láttára nagy bizakodásai tekinthetők a jövő elé. A Székelyföld a legrosshább idő alatt ismét teljesen be fog kapcsolódni a nemzetközi forgalomba és ennek nagy gazdasági jelentősége jőlkönyon fog szőrtőadni a Székelyföld lakossága között.

Nagy hideg van egész Európában. December végén és újev tájkánk egész Európában nagyon hideg időjárás uralkodott. Hazánkban a hőmérséklet sok helyen elérte a fagyponalatt 20 fokot. Sokfelé voltak nagy havazások. Fokozták a hideget az erős szelek és ködök. A szabályszerien jelentkező tél nagyobb károkat nem okozott. Remélni lehet, hogy az egész tél rendszeres lefolyású lesz.

A román népszámlálás bűneinek leleplezése. Ezvik román lap most már őszintén bevallja, hogy a legutolsó román népszámláláskor, 1930-ban nem vették fel az igaz adatokat. Hasonló cikkekből kiderült, hogy a román népszámlálás különösen a székeység adatait hamisította meg. A csak magyarul tudó székeleknek ugyanis románnyelvu nyomatványokat adtak. A kitöltött kérdőlapokat a román jegyzők ártfáltak és a székeleket románoknak írták be. Több helyre éjjel állították be és ha a kérdezetek nem akarták megfelelő válaszot adni a kérdésekre, azonnal pénzbüntetést róttak ki. Jellemző, hogy a román népszámlálás bűneiről a „Romania Noua” című román lap szerkesztője lapjában azt állította, hogy ezeket a bűnöket a magyarok követték el.

Rövidletű rendeletek Romániában. A román állam ezéltől egy évvel szőgőrdetelést adott ki, mellyel köztelezte az összes ipari- és magánvállalatokat, hogy vasgárdista munká-

saikat és alkalmazottaikat azonnal bocsássák el. Azokat, akik a rendelkezéseknék nem tettek eleget, súlyosan megbüntették. Most ismét rendeletet adott ki a román állam. Az új rendelet szerint az összes ipari- és magánvállalatok kötelesek azonnal visszavenni vasgárdista munkássaikat és tisztviselőiket, akiket azért bocsátottak el, mert vasgárdisták voltak. Azokat, akik nem tesznek eleget az új rendelkezésnek, súlyosan megbüntetik.

Tömegesen érkeznek Romániából a menekültek. A háromszéknegyei Kökök községből jelentik, hogy karácsony elétt újabb menekült csapatok érkeztek Romániából. A menekülteket a román hatóságok változótt szővendéseknék vetik alá. Igen sokau egy szál ruhában érkeztek, s a vium hatóságok szabad ég alatt órák hosszát tartották őket a csikorgó hidegben. Több asszonyauk a vasúton minden holmiját elrobolták. Egy menekült fiú édesanyját Bodza községben megölte. A magyar munkásokat végkielégítés nélkül elbocsátják és íratákat indokolás nélkül visszatarthatják. Több munkást a földrendéskor elpusztult városokban a romok eltakarításánál dolgoztattak, de az élemezésről nem gondoskottak. Így ki voltak szőrgáltatva a piaci árusoknak, akik közül némelyik jőhűhis helyett kutyahúst áruitt. Általában az összes menekülték a legsötétebb szőneket festik a romániai állapotokról.

Románia a bécsi döntés ellen isgatja a laltvallóit. A román újságok, a bukaresti rádió és a román hatóságok rendszeresen izgatnak a bécsi döntés ellen. Ezzel a magatartással a román állam nemcsak Magyarországgal, hanem az összes többi szomszédaiyal szemben fennálló feszült viszonyát még inkább súlyosbítja. A román vallás- és közoktatásiügyi miniszterium ugyanis rendeletet adott ki, mely szerint az iskolákban az úgynevezett „Nagyrománia” térképét kell tanítani és ezeknek a határoknak visszaállítására kell a tanulókat buzdítani. A román térképek „Nagyrománia” határához még Oroszországból, Bulgáriából, Jugoszláviából és Magyarországból további területeket vesznek hozzá, amelyek a történelem folyamán sohasem tartoztak Romániához. Románia úgyálszik nem akarja tiszteletben tartani sena a bécsi döntést, sem a Bulgáriával és Szovjetoroszországgal kötött megégyezéseket.

LAKÁSOK

1-20 szőbőssé Pesten-Budán kaphatók. Lakásokat autonóm muatuk be. Bőrlőzött szőák, étetőző és szőnő bőséletek „Mőlépőházi” címu napilőberőtt „expressz”-nel Budapest, Erzsébet kör. 18. (sz. 3. Telefon: 422-156.)

HIREK

Magyar karácsonya az erdélyi éjszakában.

Karácsony éjszakáján szubán velünk a csillagos szőnyeg a városi állomás felé. Köröskörül mindenfelé hófények világ. A fák, bokrok és drótvetéseket rozsdásodnak a csillagos hótakaró súlya alatt. A háttérben messze komor fenyegek állanak őrt, mint sorsunkra vigyázó büszke katonák. A fák mögött hegyek: az erdélyi hegyek hullámai húzódnak a végtelemben. Nyugalom van, végtelen nyugalom. Karácsony. 1940 bénes, magyar karácsonya.

Az éjszakai út vége felé jár. Melletteink a vastag jégpáncéllal borított folyó medrére kanyarog. Lent a folyó jejen messze futott, riadt állatok lábnyomának lánczemei peregek a végtelen sötétjébe felé.

A valótlan egyzsinű hídhez hőtenger után egyszerre meleg csillagos éri szemünk. Apró, szines pont jelenik meg és nő egyre nagyobbra a sötétben. Piros és zöld villanások játékos foltna férbőlzik a látszó keveszűl a szívünkbe. Milyen áldásos meleget oszt szerteszét ez a szerény kis színjolt a néma erdélyi karácsonyi éjszakában: a magyar karácsonya a vasuti állomáson. Apró szines égők piros, fehér és zöld játékos juttatja eszünkbe, hogy a igaz-batari erdélyi tájakra ismét beköltözött a színek rég elfelejtett meleg színjoltja: a szeretet.

O, Ti néma őrei az első magyar karácsonyának, hóval borított csillagos karácsonyának, szórjátok szét a szeretet drága kincseit az erdélyi hegyek felett. Látszatok, színnök megékesített az első állomásra. A sötét éjszakából melegben csillagos piros, fehér és zöld lámpák fénykörébe jutotunk. Es imé, odakint bajnaldok.

Dr. P. F.

Uj igazgatót kapott az egeresi közszépbánya. Az egeresi közszépbánya meghívta igazgatójává Klobositzky Elmért. Az új igazgató működésétől sok eredményt várnak.

Horthy Miklós képe egy jugoszláviai magyar újságban. A Jugoszláviaiban élő magyaroknak a „Fris Ujság” című képes hetilap a kedvelt lapjuk, ép úgy, mint az erdélyi magyaroknak a „Magyar Nép”. A jugoszláv kormányzat megértő magatartását tanúsítja, hogy megengedte a Magyarországról és Horthy Miklóról kormányzó úrról szóló cikkek rendszeres megjelenését. A legutóbbi számban „Állandó béke és örök barátság Jugoszlávia és Magyarország között” című cikket közölt a Fris Ujság Horthy Miklós és Pál régens herceg fényképeivel. Másik közleményben a szerb di magyar gondolatról ír a lap. Mikor jut el Románia eddig a felteves magatartásig?

Össze kell gyűjteni a papírt! A papír nyersanyagának drágulása következtében mind nagyobb jelentőségű válik a magánháztartások papír hulladékának összegyűjtése, a „Magyar Papír- és Ipari-Nyersanyag-Beszerező” felhívást becsatolták a papír hulladék megmentésére kapcsolatban. Mindenki megértheti, hogy a papír hulladék összegyűjtésének nagy nemzetgazdasági jelentősége van. Ezért tehát olvasóink figyelmét is felhívjuk, hogy háztartásukban a papírral, a papír hulladékokat gyűjtsék össze és folyamatosan nemzetgazdaságilag jelentős munkájában.

A közellátási miniszter bevezette a Főméltóságú Kormányzó Uj dr. Lakay Dezső közellátási miniszterre nevezte ki. Az új miniszter kiváló szakember, aki a parlamentnek is egyik legértékesebb tagja. Nagyrészt külföldi felszólalásai sok nehéz gazdasági kérdés megoldását segítették elő.

Ötven éves az ajánlott levelek jelzőedűlője. A magyar kir. postahivatalok a feladott ajánlott levelekre minden alkalommal ügynévezet „Raggyejtet” ragasztanak, amely fellütfeti az ajánlott levél számát, s a feladó postahivatallal. Kevesen tudják, hogy ezek a „Raggyejtek” most érték meg 50 éves évfordulójukat. Megemlékezésül a raggyejtek rövid ideig az 1890—1940. évszámot viselik.

Gróf Csáky István külügyminiszter betegesége javulóban van. Népszerű külügyminiszterük karácsony előtti súlyos betegten fektett az egyik budapesti klinikán. A karácsonyi ünnepek e állapotában örvendetes jövőre állott be. Az egész országból, sőt külföldről is nagy számban érkeztek a jókívánságok a beteg külügyminiszter gyógyulására.

December 28-ától korlátozták a vonatforgalmat. A Magyar Államvasutak igazgatósága közölte a hírlapok után, hogy december 28-ától bizonyosan ideig kevesebb személyszállító vonat fognak indítani. Ezért kértek, hogy a karácsonyi utazóközönség lehetőleg 27-ig honyoltsa le utazását. Az utazóközönség méltányolta a rendkívüli állapotokat és így nagyobb torlódások nélkül sikerült a december 28-ika utáni személyforgalmat a kevesebb vonat dacára is lebonyolítani.

Karácsonyi szabadságot kaptak az utonok. Mindenütt nagy énelésöl vonultak be az idejű szőny az első magyar honvédujonok. A családok úgy bucsuztak fiaiktól, hogy egy évig nem is fogják látni őket. Kellémes meglepetést okozott, hogy igen sokan az utonok közül máris haza érkeztek karácsonyi, vagy újévi szabadságra, vidáman, egészségesen és pompás új honvéd-egyenruhában.

A legfontosabb kérdések.

Újlesztendő közöttük boldog örömmel tekintünk vissza az elmúlt esztendőre. Mert igaz, hogy lelkileg és gazdaságilag sokat szenvedtünk a kisebbségi sorsán, sokat szenvedtünk a romániai behatások következtében is, hiszen olyan korosztályoknak kellett beomolniuk, amelyek komolyan nem is gondoltak soha arra, hogy még katonákodni fognak ez életben. Az általános kül- és belpolitikai helyzet súlyos gazdasági bajokat váltott ki. Ezeket, mi kisebbségiek fokozottabb mértékben éreztük. Mégis állítjuk, hogy oldogán tekintünk vissza az elmúlt esztendőre, hiszen valóra vált legszörnyű álmunk, visszakértünk az desanya szívére.

Ez az örömdetes esemény sok új kérdést állított eléink. Sok új dolgot kell megismernünk és sok új dolgot kell megtennünk azért, hogy biztosítsuk a legnagyobbodott Magyarországot további fejlődését.

Senki sem vitatja, hogy legfontosabb kérdéseink gazdasági és pénzügyi természetűek. Sőt tovább mondanak, azt kell mondaniuk, hogy legnagyobb jelentősége azoknak a mezőgazdasági kérdéseknek van, amelyeknek birtokpolitika néven foglalnak össze. Emellett természetesen hazánk általános pénzügyi helyzetének a jövőbeni alakulása a legnagyobb fontosságú gazdasági jelenségek.

Örvendünk hogy Teleki Pál gróf miniszterelnök közelebbre a tőle megszokott bölcseséggel és józansággal foglalkozott egy beszédében ezekkel a kérdésekkel. Megállapításai mindenképen alkalmasak arra, hogy az új esztendőben beköszönőtől szolgáljanak.

Különösen két kérdéstről tett megállapításai fontosak.

Az egyik az, amit a földkérdésről mondott, a másik az ország pénzügyi egyensúlyára vonatkozó jelentése. A földkérdésről még soha sem beszéltek ilyen világosan és ilyen meggyőzően. A miniszterelnök kettéválasztotta az ugynevezett földreform kérdést. Helyesebben azt a mind'gy együtt emlegetett kétféle ügyet, amit a birtokmegosztás és a házhelyek juttatás jelent. Megállapította, hogy a házhelykérdés minden emberre egyformán vonatkozik. Ennek alapja nem más, mint az otthon vézése, amihez minden embernek, minden családnak igénye van. Ezért a kormányzat elhatározott törekvése, hogy az országban lehetőleg minden ember számára otthonot szerezzen, hogy mindenki ebben az országban otthonhoz jusson.

A ház és a kiskert tehát az otthon kérdése. Eppen ezért elsősorban a nemzeti termelés szempont-

jából kell megítélni és megoldását is e szerint kell intézni.

A ház és a kiskert tehát az otthon kérdése, a földtulajdon azonban a nemzeti termelés kérdése. Eppen ezért elsősorban a nemzeti termelés szempontjából kell megítélni és megoldását is e szerint kell intézni.

A régi mondas, hogy aköz a föld, azé az ország, valóban igaz. De az is igaz, hogy a föld elsősorban az országé. A magyar gondolkodás századok óta jogi szerkezetet teremtett annak az eszmének a körében, amelyen megélhetésünk alapzik, a föld tulajdona nem olyan tulajdon, mint ahogy például valakie az eszmájá, a zseborája, vagy a nyakkendője. A Szent Korona gondolatának következetes keresztülvitele nyilatkozott meg a földbirtoklás régi magyar rendszerében s ha az ősiség és a rendiség meg is szűnt, megmaradt a magyar közgondolkodásban az államnak, a közösségnek, a nemzetösszességnek legnagyobb jogigénye az ország földjére. Ez úgy értelmezendő, hogy semmi, ami a földdel történik, nem lehet egyszerű magánjogi intézkedés, vagy egyezkedés. A magyar földnek el kell tartani a magyar nemzetet. Ezzel a földdel tehát senki sem rendelkezhatik korlátlanul, sem az, akinek huszezer holdja van, sem az, akinek tíz holdja van.

A földhözjuttatásnak Teleki Pál szerint két szempontja van. Az egyik a nemzeti szempont: hogy minél több gazda kezébe adjunk földet. De itt mindjárt tisztáz egy tévedést. Nem azon van a hangsúly, hogy minél több embernek adjunk földet, hanem ezek erős és nemzeti egységek legyenek. Hogy erős, ez azt jelenti, hogy erős erkölcsi és nemzeti érzésben, az ott éssben, örökölt és maga fejlesztette jó tulajdonságokban, tudásban, de főképpen erős eszközökben és a föld terjedelméhez mért anyagi képességben. Epp ezért olyan lehetőségeket kell adni mindazoknak, akiknek föld jut, hogy azt valóban jól megművelhessék és az nekik, hanem az országnak is hasznot hozzon.

Ezzel jutott el a miniszterelnök a másik szemponthoz, a földkérdésnek a termelés szempontjából való fontosságához. Ehhez elsősorban tanult gazdák kellene, tehát mindenekelőtt a gazdasági ismereteket kell fokozottabban terjeszteni.

A földreform és a többtermelés kérdése azonban nem választható szét egyiket a másiknak nem szabad fölföldözni, hanem együttesen kell megoldani. Ez az a gondolat, amely a magyar föld szempontjából kell,

hogy irányítsa a politikát. Ez tudnillik nem két külön kérdés, amint a miniszterelnök igen helyesen mondja, hanem egy és ugyanazon kérdés. Mert a földprobléma megoldásának első követelménye, hogy az ország termelését — mennyiségileg és minőségileg — emeljük. A földreformot nemzeti alapon kell megoldani, épp ezért a földet nemzetileg és gazdaságilag is biztos kezekbe kell adni, a nemzethez, az országhoz, annak hagyományaihoz, vezéréhez és jövőjéhez bű kezekbe. A józan magyar közvélemény egész egyetemesen ennek a felfogásnak fog igazat adni, ezt a megoldást fogja követelni, amit most a miniszterelnök kifejtett.

De éppen így mégréssel és elismeréssel kell fogadni, hogy a kormányzat gazdasági programjának alapvető tétele marad az ország pénzügyi egyensúlyának biztosítása. Hangzatos jelszavakkal és hangulateltelő látszatokkal szemben az az igazság, amit Teleki Pál kifejtett: nem szabad arra a lejtőre térnünk, hogy pénzhigítás, azaz infláció jelentkezék, sőt még ha egyes jelenségek inflációszerűek is, még akkor sem szabad azt mondanunk, hogy mest már ugyanis benne vagyunk, gyerünk tovább! A miniszterelnök megmondta, hogy ő és a pénzügyminiszter s a mögöttük álló kormányzati tényezők körömszakadtáig védik ezt az álláspontot, amelynek következményei lehetnek — ideig-óráig egycseknek, egyes csoportoknak kellenetelnek, de mégsem lehet rajta változtatni. Mert az ország pénzügyi egyensúlyának megvédése sokkal fontosabb, mint ezek a részletkelmetlenségek, amelyeket itt vagy ott érezhetünk ma,

de amelyeket később el fogunk felejteni és látni felejtünk, hogy az áldozatokat érdemes volt meghozni. A ellentéteket, amelyek itt mutatkoznak, a kormány igyekszik kiegyenlíteni, igyekszik a fogyasztási, a zögzadzasági és ipari árakat kiegyensúlyozni, sőt átmenetileg egyes termelői és fogyasztói csoportok kárára is megvalósítja. Ez azonban nem azt jelent mintha örökre, vagy hosszú időre kívánák, hogy valaki veszteségesen termeljen, vagy hogy a más oldalon túlzott mértékig öszehozza a nadrágszíjat. Átmenetileg esetleg ezt meg kell követelni. De az minden nagy probléma megítélésénél kormány és nemzetnek egyformán nemcsak a jelent, hanem jövőt is kell nézni! Ezek alapján jelentette be a miniszterelnök, hogy a közeli napokban a kormány belül hozzáfognak az ellátás és terveződőkészítés tényményes megoldásához. Ehhez hozzá kell tenni hogy ennek alapjai az 1941-es állami költségvetés már le vannak fektetve s így fokozatos megvalósításához a pénzügyi kormányzat gondos előrelátás már hozzáfogott épp úgy, mint ahogy a gazdasági miniszteriumok is ugy készítették el költségvetéseket, hogy az ellátásnak és a gazdálkodásnak ez tervszerű és intézményes megvalósítását lehetővé tegyék.

A miniszterelnök beszéde a magyar közvélemény előtt hosszú ideig emlékezetes marad s mindenes rendkívüli mértékben járult hozzá a legsúlyosabb kérdések tisztázásához, a nemzet tisztánlátásának és helyes ítélletének megteremtéséhez.

Uj állatorvos gyakorlatokat neveznek ki.

A kormány 30 uj állatorvos gyakorlatnokoi állást szervezett. Az uj gyakorlatnokok főképpen az erdélyi országrészekben fognak elhelyezést nyerni. Feladatuk lesz, hogy Erdélyben az elhanyagolt állat-egészségügyet felkarolják.

Romániában is nagyon gyenge volt a borteremés.

A Románia! okiráltságbeli szőlők nagyon gyenge borokat szolgáltatnak, de elég biztosan teremnek. Idén azonban Romániában is nagyon gyengén sikerült a szőlőtermés. Egyes vidékeken a fűrt-peronoszpóra teljesen tönkretette a termést. Ezzel magyarázható, hogy a borkészleteket Romániában mindenki vissza tartja és a bor ára hétről-hétre drágul.

En naponta kapok

PEKK-et

és FUTOR-t

Gazdám a szövetkezetben vásárolja és fillérekbe ke-ül.

A „Magyar Nép” felvilágosít a beszerzés helyéről.

Fontos intézkedések a jövő évi szőlőtermés biztosítására.

Az elmúlt évben egész Magyarországon területen a szőlőtermés rendkívül gyenge volt. Fokozza a bajt, hogy a szőlő beleségei nemcsak a múltévi termést tették tönkre, hanem sok vidéken annyira megtámadta a szőlőtöveket is, hogy a jövő évi termés is veszélyeztetve van. Minden tekintetben indokolt tehát olyan intézkedésnek megtervezése, amely a jövő évi termés biztosítja. A földművelésügyi minisztérium leíratot intézett a községekhez, amelyben a szőlőterméssel kapcsolatos adatok bejelentését rendeli el. Az első lépés arra, hogy a jövő évi szőlőtermés biztosítva legyen.

Fontos intézkedés a gyümölesztés és szőlőtelepítés terén.

A földművelésügyi miniszter az új szőlők telepítésére megállapított filálműködés megszüntetése. A földművelésügyi miniszter évenként ötezer katasztrális hold szőlőre adhat telepítési engedélyt.

Szabályozta a miniszter a szőlők, gyümölcsösök és szántóföldek meggyeje mellé ültethető bokrok és fák távolságát. Bogós gyümölesztés bokrokat, mint egrest, veresszőlőt, a mesgyétől legalább 6 centiméter távolságra kell ültetni. Ősziarackfát másfél, törpe gyümölesztéket, birset, naspolyát, somot és mogyorót legalább 2 méterre kell ültetni. Szilva fát 2 és fél méternél, kajszit, meggyt és mandulafát 3 méternél, almát, berkenyét és oltott eperfát 4 méternél, cseresznyefát 5 méternél, diót, gesztenyét és erdei fát 7 méternél közelebb ültetni nem szabad. Ez a tila-

lom a legfeljebb 1 méter magas sövényekre és fűzérákra nem terjed ki.

Az 1938. XXXI. törvénycikk 28-ik paragrafusában az előbbi bekezdésben foglalt rendelkezések folytán hatályát veszti.

Az új rendelkezés egységesíti az eljárást és sok kellemetlen vitát akadályoz meg.

Milyen volt a kukoricatermés?

Az idei kukoricatermés nagyságát egyre folynak a találgatások. A szakemberek fejtegetéseit összesítve, azt látjuk, hogy az idén 10, sőt 15–20 százalékra a kukoricatermésnek éretlenül került tőrésre, ami nemcsak azért káros, mert az éretlen kukorica megpenészedik, hanem azért is, mert a többi kukoricacső is megkapja a penészgombát. Ha az az idei kukoricahozamot 30 millió mázsára becsüljük, akkor 5–6 millió mázsa az éretlen kukorica mennyisége. Azonkívül a csutka és kukorica szem tartalmában, sokkal több, mint 30 százalék s ez megint levon vagy 10 százalékot a terméseredményből, mert a rendes víztartalma ennél kisebb.

Az idei kukoricatermés tehát lényegesen kisebb annál, mint amennyit az eddigi adatok kimutatnak. Ez annál figyelemreméltóbb, mert a gyenge vízteremtés folytán kukorica liszt pótlásával is ki kell a lisztkészletet egészíteni. Gondolni kell arra is, hogy a külföldről ipari abraktermésként nem hozhatunk be az idén, tehát itt is nagyobb lesz a kukorica-

készletek igénybevétele. A szakemberek arra is felhívják a figyelmet, hogy a mostani viszonyok közt a kivitt kukorica hiányát a külföldről később nem lehet behozatallal pótolni. Mintán úgy a búza, mint a kukoricatermésből minden ugyanevezett „spekulációs” kéz ki van reszkasztve, tehát nem „árurejtés” csökkent a kukorica mostani kínálatát, hanem az a pusztá tény, hogy kevés termelt.

Magyarország a legjobb fizető.

Az amerikai újságok feltűnően helyen közzélték a hírt, hogy Magyarország a világpiacokról maradt adósságának újabb részletét ismét pontosan fizette meg az Amerikai Egyesült Államoknak. Az amerikai lapok azért hangsúlyozzák annyira Magyarországot jó fizetőképességét, mert egyetlen más adósuk sem törlesztett hosszabb idő óta amerikai adósságait. Ebben még Anglia sem képez kivételt. Ezért nem hajlandó Amerika Angliának az új háborúban hitelt nyújtani. A jelszó: csak készpénz. Magyarországot újabb adósságtörlesztése az egész világpiacra kellemes benyomást keltett.

Diact árak.

A gabonapiacra az elmúlt héten nem mutatkozott nagy kereslet. A fővárosban és vidéken az eladás gyenge volt. A nagypiacra egyedül a tavaszbükköny iránt érdeklődtek, amelynek ára 2 Pengővel emelkedett.

Gabona- és terménypiac árak következőképpen alakultak: Búza 23,70, rozs 19,70, zab 22,05, új tengeri 17,60, árpa 20,20–26,60, napraforgómag 29, lenmag 50, tökmag 35, szójabab 31,50, mák 254–257, borsó 40,60–50,60, bab 36,60–48,60, lencse 40,60–62,60, lucernamag 410–470, lóheremag (nyers) 210–250, bükköny 56–90, cirokmag 35–37.

Tapasztalt és tanult gazda természetű mezőgazdászoktatás.

című közel 700 oldalas, számos magyarító képpel díszített, teljesebb gazdasági szakkönyve. — A „Magyar Nép” előfizetői számára a könyv kézbesítési díjjal együtt csak 270 P., a bolti ár egyébként 3 P. A rendelés összegét kérjük előre beküldeni, mert utóvételezéssel többbe kerül.

Igyekeztek mindenki melőbb beszerezni a

Legjobb tanácsadó: dr. Nagy Endre és dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

GAZDATUDOMÁNY

című könyvet, amely a legjobb tanácsadó. — Megrendelhető a

MAGYAR NÉP KIADÓHIVATALBAN KOLOZSVAR, BPASSALUCCA 5. SZÁM ALATT.

ÜJÉVRE.

Szép magyar nap, Isten napja,
Virradatja,
Süss fel végre a magyarrral!

Legyen boldog a jövőmő
Új estendő,
Tünjön el a gond és felhő!

Köszönsenek ránk vig dalok,
Szebb, jobb napok,
Dicsőséges csillogtatok!

Küzködünk már ezer éve
Könygbe, vérdbe —
Vigyünk mindket a dicsőségre!

Havas István.

Magyar nemzet verses
iorténeime.

Néhány évvel ezelőtt megkezdük nemzetünk történelmének ismeretelését versben. A román államlatalomnak szurta szemét ez az igyekvés, s betiltotta a verses közlését. Az idők jobbrafordultával folytatjuk a történelmet, melyet minden magyar embernek kötelessége megismerni. Ezt szolgálják ezek a versek, amelyeket lapunk költő-munkatársra kedvel és szívesen ír abban a tudatban, hogy a Magyar Nép olvasó közönsége okulásul fogja olvasni. A legutolsó vers Imre herceg, István király fiának halálát tartalmazta.

PÉTER, AZ IDEGEN KIRÁLY.

Meghalt Imre herceg, magyar ifjak gyöngye,
Ráborult az új, friss magyar föld göröngye.
A világ megfordult, változott a szelét,
Az Árpád-fjaknak menikülni kellett.

Vazul, atyjafia István királyunknak,
Hivé: lázadással ktrályokot buktat,
Magba morzolt terve, nem érte vitörgőt,
S büntetésül veszté két szememlögüt.

Három fia: Endre, Béla és Levente,
Száműzve bolyongtak messze idegenben.
Királyunk, István is, nagy időkkel előlán,
Megdicőskült, Isten színe elé állván.

Ki a pogányoktól a magyar magyordja,
Lesz-e az országunk egy dérek esztendője?
Arpadból, urak és a trónon nem fért el,
S így magyar király lett unokája Péter...

MAGYAR VAGYOK.

Magyar vagyok, magyar: magyartok születtem,
Magyar nótát dalolt a dajka selettem.
Magyarul tanított imádkozni anyám,
És szeretni téged, gyönyörű szép hazám.

Lerajzolta képed szívem középebe,
Beirta nevedet a lelkem mélyébe;
Áldja meg az Isten a keze vonását,
Áldja meg, áldja meg magyarok hazáját!

Széles e világnak fénye, gazdagsága
El nem csábít innen idegen országba.
Aki magyar, nem tud sehoh' boldog lenni,
Szép Magyarországot nem pótolja semmi.

Magyartok születtem, magyar is maradok,
A hazáért élek, ha kell, meg is halok!
Ritgő bölcsöm fáját magyar föld tennette,
Koporsóm fáját is magyar föld növelte!

Pósa László

HÁBORÚ ÁRVAJA.

Fészekből kiesett majd a nyvem,
És én nem tudom: mi történt velem?
Anytű sírtam, a szöm is beférőndt:
Jaj, nem találtam apámat, anyámat!

Az éjjel mégis láttam apukám.
Kard volt a kezében, seb a homlokán.
Nézett, szeméből a könny kiesett.
— Apukám, édes, fáj-e a sebed?

— Nem fáj, fiom! Szégyelleném, ha fájna,
De büsít, hogy a hős gyermeke árva.
Ha kenyeret kérsz, van-e, aki ha'ljna?
A nyosolyod tán táskebodor alja?
Ha sírva fakadsz, ki ölel szívére?
Odaborul az országút kövére?

— Apukám — mondtam — lát már ez se fájna!
Láthatod, hátok puha, fehér ágyon:
Kenyér ha kell, az egész nemzet adja,
S ha strok, min'lig lesz, aki meghallja?
Bárki is az, ki korját kitérja,
Krisztus szívére borul minden árva.

Gárdonyi Géza

A farkas halála.

A csillag szinte remeg odafönn; didereg a csikorgó legben.

Ami élet az erdő bűjja, egy hanggal sem ad mosjelt magáról.

Műik az idő esendesen. A zúzmaravirágok közül an fűlságosan is megfagy egyik-másik s olyankor maól lepattan. Szinte pendül, amint a föld érdes, fass havára hull.

Valami mozgás... Halkan ropog a hó, s fel-fel-szemev nyiladoznak szét az alacsony gallyak. Egy őz t-közöttük lassan, sántán.

A farkas hó minduntalan beszakad alatta s az éles morzsák végresé dörgölik gyöngö lábszárát. Nagy Lín és könnyen válhat halálos veszed-lemmé. Mi egy fűlsős őz? Körülbelül az, ami egy szárnyaszegett lánb.

Az őz megállt s pihen. Hátraüggel, mintha sejtene amit, aztán búsan érezti le fejt s körülszaglássza lábát. Kelletlenül nyul egy zúzmarás gallyacska alá, s amint hozzácsíp, lerázza róla a fehér cifraságot. Báncsike neszsel mégis jár ez a zúzmaras-ész. Attól agiad a félénk, szomorú állat; ijedten figyel hátra gánt, aztán előre szökik. De csak egyet. Mindjárt hó lépésre váltja a síelést. Nagyon fáj az a szegény, borzolt láb.

A susogó bozót közt eltűnik nemsokára.

Utána megint az a nagy, félelmes mozdulatlanlanság. Utánasodik el az egész környéken, ami csak a kiscér kéknek eshelik jól. S a sötét kísértet nem várat megára.

Egy árnyék suban felfelé azon a nyomon, amelyen az őz jött. Egy bozontosfejű, villogószemű árnyék, amely möhön szimatolja a havat s ámbár nagy lépéskel közeledik, még sem okoz félannyi zajt sem, mint az őz.

Most kiér oda, ahol a szegény, szép beteg az imént kis pihenőt tartott. Hirtelen lecsapja orrát a hóra s halk-kaffogással szaglász, aztán haldosni kezd a hátr havat. Azon valami pirosított az imént.

Vért... Vért...

A csillogószemű bestia körülnyalogatja a szőjt s értetlenül keresi, hogy merre viszen a nyoma, a fűz láb nyoma.

Vért fűzlet és most vére szomjúhozik.

Széles szája szinte a fűlég reped, amint val őzhé-then ásit. Vastag nyakán örvüstre borzolódk a durva, sárke szőr. Fülét hegyezi. Izmos első lábát indulásra méli s aztán simán, könnyedén teszi le, mintha csúszni karna a havon. A farkasordító hidegben szinte melege a vén orgyilkosnak, amint betelik a zsákmány bi-nyos reményével.

Ebben a pillanatban megtorpan a farkas. Merve, fűdésfényű szeme egy helyre tapad, arra a sötét ontira, amit éppen most vesz észre. Az a fekete pont ty varjú.

A szürke bestia tétovázik. Megpróbálja, ne próbálja?

Az őznek itt a nyoma; de az őz maga, ki tudja, milyen messze van még. Könnyebb lenne minden, ha az a lusta varjú hirtelenében bekerülne a farkasbendőbe. S a farkas az őzvért szimatolva, de szemét a varjúról le nem véve, közeledik a törpe nyárfa felé. Lassan lép, mintha attól félne, hogy félrebed a gyász madara, amely ilyen szokatlan szállást választott erre a fagyos éjszakára. Hisz a varjú a magas fát szereti, aztán nem is ilyen magános remeteféle a fajlája. Tár-saság kell neki.

Még egy kicsit, no még csak egy kicsit közelebb... Egy másodperc, és nekiugrana. De akkor fél-ébrezti szimatoló orra. A finomszaglász farkas-orr, amely hirtelenében elfintorodik.

Óhó, hisz ez a varjú nem ell! Úgy fagyhatott meg a levegőben s aztán leesett, véletlenül éppen ide, a törpe nyárfa girbe-görbe ágai közé. Es micsoda izgal-makat kellett kiállania a hitvány miatt!

A farkas möhön kap neki s megforgatja, végig-szaglássza alaposan. Tűnődve, gyanakodva, tétovázva kezd tépegetni a könnyen szerzett pecsenye tollát. Aközben feltámad az étvágya, összefut szájjában a nyúl, egyet-kettőt ropogtat prédáján, nagyot nyel, amint lecsúszik a torkán.

Hopp! Ez jó volt... Mindjárt barátságosabban ragyog a holdvilág. Az őz-űg most már nem olyan fűlságosan sürgős. De azért elég sürgős az is. Az őz, a fűjsőlábu őz, valahogy el ne meneküljön! Csak rajta!... Üdözni, bajtani szakadékokon át, sűrűsege-ken át, amíg az éles hó le nem szedi beteg lábáról; amíg be nem szakad valami hólyviba, ahonnan többet nem tud kigázolni. Mert ott a farkas utóléri. Hisz a farkastalpnak nem árt a hó, nem árt a jégmorzsa; a farkas könnyen fut ott, ahol az őznek vége.

Az ordás nekiindul az elhagyott őznyomnak. Meg-keresi. Ez az. Előre hát a nyomon!

Előre ám!... Hanem egy kicsit meg kell előbb állni. Valami baj van, úgy látszik. Egy göresroham. Meg kell várni, amíg az elműlik... A farkas egyet rándul. Úgy érzi, mintha feltámadt volna odabenn a varjú s becsúszott volna a májába.

Óhó! Fele se tréfa ennek.

Az erdő mélyéből vontatott farkasordítás hangzik. Ott egy jó pajtás búsul, talán kérdezősködik a renge-legtől a cimborák után. Ez itt most nem tud neki felelni. Valami fogja, nem érezti. Megpróbálja kitalálni a száját, arrá megint elkapja állkapcsát a göres é hűzza széjjel széjjel, rángatva, maraogolva. Bohanna, de csak nekilődül egy bokornak, belebotlik, megtán-torodik, orra bukik és túrja a havat.

Borzasztóan, ellenállhatatlanul hat a mérgek-mérge: a sztrichnin.

Nem télt még el tíz pere, mióta a csalétket le nyelte. A törpe nyárfától száz lépésnyire sem tudot eljutni azalatt, és már hidegszik.

A megtörtszemű bestia elhelyulva fekszik a fagyos havon.

Bárony István.

A rettenthetetlen hős

Kun Béla volt a neve.

Tizenkilenc éves volt, mikor az 1848-i függetlenségi harcot megkezdették. Még gyermek volt, még bajsza is alig kezdett pelyhedzni, még könnyen elkelt volna játszóháznak fiúk között, leányok között...

Első nagy csatája a móri volt.

Vonult a magyar sereg visszafelé. Kicsiny is volt, ujonc is volt. Jött ellene Windischgrätz herceg osztrák fővezér, rettentő hadával.

Utolsó napja volt az esztendőnek. Kegyetlen, hideg idő, mintha már ez is ellensége lett volna a fegyvertelen, ruhátlan honvéddadseregnek.

A csata előtti napon Mórton pihenőt tartott a honvéd. Kun Béla már akkor tiszt volt a württembergi huszároknál. Két csonka századból állt ez a huszárság.

Az ellenséges hadsereg jobbszárnya meglepte a honvéddadsereget. Percel Mór volt e sereg vezére. Tán jobban lett volna neki csatát nem állani, de ő megállta azt.

A kocka gyorsan eldőlt. A túlnyomó ellenség pár óra alatt szétszórta a meglepett honvédeket.

Az ellenség egész lovasezrede rohogott előre, hogy a menekülőket elfogja. A Wallmoden-vertesezred volt ez. Vitéz őrnagyja ott szögült el ezrede élén. Kezében suhogott hosszú nehéz kardja. Bátor katonának, hírszívónak híreben állt.

Kun Béla feladata volt fedezni a visszavonulást a visszavonulást a vertesezred rohamát. Százötven magyar huszár kilenceszáz vertes ellen.

Élére állt a gyermekhadnagy huszárainak s rohamot parancsolt.

De megmozdult a huszár.

— Ami nem lehet, nem lehet, vitéz hadnagy uram! — S megfordította a katonaszárát.

— Ide nézettek hált! — kiáltá az ifjú hadnagy.

— Így kell meghalni a katonának!

Többet azután nem is szólt. Kestru elszánással nekifordítá lovát az ellenséges lovasság rohanó érc falának. Az egyik oldalán egyetlen lovag. A másik oldalán kilenceszáz. Mint mikor a vékony villamsugár nekiront a felhők fekete, végtelen tömegének.

Kun Béla kiválasztá az ellenség parancsnokát. Az őrnagy termetre óriás, erőre hatalmas a gyermek mellett.

Csak egyetlen szempillantásig tartott a harc. Az ellenség parancsnoka holtan bukott lóva alá. A gyermek kardja kettéhasította sisakját is, koponyáját is...

A következő pillanathan a gyermek is száz sebből vérezve hullott a lovak patái alá.

Vége volt a szabadságharcnak.

A kifáradt, agyongyőrtött honvéd odaadta kardját az osztráknak.

Kun Béla, mint honvéd bajtársait, besorozták az osztrák hadseregbe.

Az osztrák sorozóbizottság végezte munkát. Egymásután vizsgálták és sorozták be az ifjú vitédeket.

Kun Bélára került a sor.

— Mi az őn neve? — kérld durván az osztrák őrnagy.

— Kun Béla.

— Hány éves?

— Húsz.

— Mi volt a lázadó hadseregben?

— Százados a Württemberg-huszároknál.

Nagy szó volt az akkor az osztrák katonák Százados a Württemberg-huszároknál! Hányszor az osztrák ezek előtt a huszárok előtt! Az őrnagy hősien nézett a gyermekre s e szó szaladt ki a szájából: — Hítvány kölyök.

A vézna alak, a rongyosruhájú hős, Kun Béla szolt erre egy szót sem.

Jobbkézének minden ujja csonka volt. Ez csonka kézzel lassan, csöndesen levette fejéről a színes vászonsapkát. És sasszemmel odanézett a nagy szemel közhöz.

Tiszta homlokáról száz kardvágásnak nyomai fényltek a gögös osztrák tiszt felé.

Az őrnagy megdöbönt, elhulványodott. — Volt-e is s meg tudta becsülni az igaz katonát.

— Hol kapta ön e sebeket?

— Őrnagy úr, — mondta a hős fojtott hangon a móri csatában egy egész lovasezred jött el ellenem. Egymással ellen. A Wallmoden-vertesezred. Az őrnagyával találkoztam az összeütközésnél — s maradt halva a csatateren.

A durva német őrnagyban feltámadt a nemesség, az igazi katoná. Felállt ülőhelyéből, felhúzták a szemöldökét, felállásra vezényelte tisztársait.

— Vigyázz!

A vezényszóra úgy álltak meg az osztrák tisztelve a közlegény előtt, a rongyosruhájú hős mintha fővezérük előtt tisztelegtek volna.

Azután odalépett Kun Bélához.

— Bocssás meg, bajtárs!

S nyújtotta a kezét.

Besorozott honvédeknek senki sem volt olyan jó barátjuk, mint a goromba őrnagy.

Eötvös Könyvtár

IPRÓSÁGOK IDOMÁK

**Wédeni keli a Balaton-környéki
szép hegyeket!**

A természeti szépségekben bővel-
dő vidékekre nézve szépségük
gy értéket jelent. A természeti
épségek sok idegent vonzanak és
idegenforgalom révén gazdasági
lendülés jelentkezik. Sajnos, a mai
nyagias gondolkodású világban na-
on sok helyen nem törődnek a ter-
szeti szépségek védelmével. Ezzel
psolatlanban érdekes dologról szá-
olhatunk be. A hazánkban működő
mészetvédelmi tanács, amelynek
pésolatban érdekes dologról szá-
olhatunk be. A hazánkban működő
mészetvédelmi tanács, amelynek
pésolatban érdekes dologról szá-
olhatunk be. A hazánkban működő
mészetvédelmi tanács, amelynek

— A Természetvédelmi Tanács a
ügyminiszteriumnak, a földműve-
ügyi miniszteriumnak, így tehát a
főbb hatóságoknak terjedelmes
adványban ajánlani fogja a Balat-
on környékének védelmét, vagyis,
hogy ezeket a területeket védettek-
nyilvánítsa a legfelsőbb hatóság. Ab-
ól az okból kérjük ezt, — folytatta
alkozatát dr. Cholnoky Jenő, ta-
ár — mert a Balaton környéke a
kedvesebb és legkeresettebb mai
zópai jellegű üdülőhely. Bizonyítja
t az is, hogy több előkelő külföldi
Balaton mellett nyaralót építtetett
gának. Ezt a lehetséges nyugalmat
kell használni az idegenforgalom
elésére. A nyugalmat és a táj szép-
ségeit azonban megzavarják olyan
állatok, amelyek ezeket a termé-
szeti szépségeket rombolják és ezen-
kívül zajos üzemekkel a csendet za-
rják. A Balatonvidék legszebb táj-
részét a Balatonvidék, tehát a
épesoportja a bazaltvidék, tehát a
pocai medence és környéke. Itt
melkednek szigetserdén a Bada-
ony, a Szentgyörgy, Gulács, Tóti-
egy, Csobánc, Aláp, Szigliget és
ég néhány kisebb bazaltkúp. Ilyen-
leg képződményeket sehol a világon
asonló pompás csoportosulásban
em találunk. Bazalt van ennek a vi-
éknek közvetlen közelében olyan
mennyiségben, hogy hasonló kibasz-
álás mellett ez hosszú esztendőkre

fs elegendő. Ilyen az Agártető, a Da-
basi erdő, a Kab-hegy, a kapolcsi ba-
zaltkő és tallikavideki bazaltok.
Ezek között vannak gyengébb minő-
ségi, de elsőrangúnak is kimerítke-
tellen mennyiségben bazaltfajták.
Iparvágyányt építeni ma már nem ne-
héz feladat és a kitermelés az áthe-
lyezéssel nem rontaná el a Balaton
harmóniáját. Néhányezer munkás
kitépítésére ezeket a vidékekre a vál-
alatokra nézve különösebb megter-
helést nem jelentene. A Balatonvi-
dék népének legnagyobb jövedelmi
forrása az idegenforgalom és ha ez
külföldieket is nagymennyiségben
vonz, az nemcsak a Balaton vidéké-
nek, hanem az egész nemzetnek hasz-
na. Olyan óriási hasznot jelent ez,
amelyért érdemes a néhányezer munk-
kást a már említett vidékek nagy ba-
zaltmezőire áthelyezni. Egyes helye-
ken a közbirtokosság tulajdona a baza-
lt és a közbirtokosság tekintélyes
bőrösszeget kap egyes bazaltbányák-
ért s erről a bevételről nem akar fe-
mondani. Ez az eljárás azonban
olyan, mint amikor az iparos a szer-
számát adja el, nem tördöve azzal,
hogy övegye és utódai mielőlt fognak
megélni. A folyton növekedő idegen-
forgalom bőven kárpótolja a Balat-
on vidéket állandó bevétellel, de ha
a természet szépségeit tönkretesszük,
az idegenforgalmat elorvasztjuk.
Mind ezt meggondolva, sürgősen meg-
tesszük az előterjesztést s hogy a Ba-
laton vidéke a természeti és törté-
nelmi emlékek hatáthatos védelme
okából védetté nyilvánítsassék.

Milyen telet várhatunk?

A tavalyi télhez hasonló hideg te-
lek meglehetősen ritkák. A feljegy-
zések tanúsága szerint évszázadon
ként legfeljebb 1—2 nagy hideg tél
szokott lenni. Ezeket a nagyon bi-
ged teletek a következő jelenségek
jellemzik. Korán kezdődnek, sokáig
tartanak, rendkívül vastag a hóta-
karó és Európa legnagyobb részére
kiterjednek. Erdekes, hogy a törté-
nelem megállapításai szerint nagyon
sok európai háború alkalmával ren-
kívül hideg telek voltak. Egyesek el-
s neveztek „háborus telek“nek a
nagyon hideg teleteket. Így például
nagyon hideg tél volt 1870—71-ben
a német-francia háború idején, na-

gyon erős tél volt 1916—17-ben. A
tavalyihoz hasonló tartós és kimona-
dottan szigorú tél, tehát teljesen az
elmúlt tél jellemvonásait magán vi-
selő telet Európa népe 1794-ben és
1828—1830-ban ért meg. Látjuk te-
hát, hogy tavalyig 110 esztendő telt
el, míg egy hasonlóan hideg tél kö-
vetkezett el. Hangsúlyozzuk, hogy a
nagyon hideg telek jellegének a meg-
állapítása az összes időjárás elemek-
nek számszerűen pontos tekintetbe
vételével történik. Gyakran megélik
azonban, hogy a nagyközönség bizony-
nyos időjárás elemek elbírálásánál
nem eléggé tárgyilagos és ezért nem
tud helyes ítéletet felállítani.

Az elmondottakból kiindulva remé-
lhetjük, hogy idén talán enyhébb
telünk lesz, mint tavaly. Bár a hasz-
szo időre szerelő időjárás-kutatások
ma még kezdeti állapotban vannak,
mégis bizonyos valószínűséggel állít-
hatjuk, hogy nem lesz olyan hideg
telünk, mint amilyen a tavaly volt.
Viszont időjárásunk szeszélyes és így
könnyen lehet meglepetésekben rés-
szünk. Mutatja ezt az alábbi rövid
krónika, amely az elmúlt idők leghi-
degebb teleit sorolja fel.

A Krisztus születése előtti időkben
223-ban, és 399-ben voltak nagyon hi-
deg telek. 223-ban a római Fórumot
40 napig hó borította, 399-ben befagy-
zott a Tiberis folyó, ami nagy rit-
kaság, mert ott rendszerint me-
gebb van. Krisztus születése után na-
gyon hideg telek a 250—51. év tele.
400—401 tele szintén nagyon hideg
volt. A Fekete tenger 20 napig be-
volt fagyva. 695-ben, 717—18-ban,
763—764-ben, 821—822-ben és 927—
928-ban voltak rendkívül hideg telek.

1010—11 tele rendkívül hideg volt.
A Bosporusban befagyott a tenger. A
Temze folyó 14 hónapig be volt
fagyva. Sőt még a Niluson is képző-
dött vékony jég réteg. 1076—77 tele
októbertől április közepéig tartott.
1210—11-ben megingt nagyon hideg
tél volt. Az 1300-as években négyyszer
is volt rendkívül hideg tél. 1433—34,
1459—60, 1513—14, 1607—1608.
Évek telei nagy próbára tették Eu-
rópa lakosságát. Az 1700-as években,
1740-ben és még két ízben volt nagy-
on hideg tél. A leghidegebb tél a
mult században 1829—1830-ban volt.
Ezen a télen óriási mennyiségű hó

hullott és a három téli hónapban átlalondóan szigorú hideg volt. 1890—91 telére olvasóink közül is sokan emlékeznek.

A felsorolt adatok igazolják, hogy a nagyon szigorú telek szerencsére elég ritkák. Azt is láthatjuk a felsorolásból, hogy csak a legrikkább esetben volt két egymásután következő tél nagyon hideg. Ez legalább is a jövőre nézve megnyugtató.

Idén egyébként nevezetes évfordulóról emlékezhethünk meg. Apor Péter az „Erdély Átváltozása” című nagyíráru műve szerzője megemlíti, hogy 1740-ben olyan hideg volt, hogy ilyen hidegre nem emlékeztek vissza a legöregebb emberek sem. A Nemere olyan borzalmasan dühöngött, hogy sok ember megfagyott Háromszék megyében. Január 12-ike után tartós, rendkívül fagyos szél következett. A hideg még gyümölcsöltő Bologasszony napján is tartott és a hó csak április 2-án kezdett olvadni. Ugyanekkor hírek jöttek, hogy a Fekete tenger jórészt befagyott, amelyre addig nem ismertek példát. Április 5-én este földrengés volt, április 10-én pedig derékmagasságig ért a hó s csak harmadnapra olvadt el. Május 6-án ismét arasznyi hó esett, de még aznap elolvadt. A növényzet csak május 10-én indult meg, amikor a fűzfák elkezdtek hajtani, de még május 15-ig fagyos volt az idő. Reméljük, hogy ezt a 200 év előtti csúcsjeljesítményt az idén nem fogjuk elérni!

Nagy havazás az egész országban.

A karácsonyi ünnepek alatt az egész országban friss hó hullott és a hideg enyhült. Így szép havas magyar karácsonyra ébredt az egész ország. Romániában, Bulgáriában és a többi Balkán államban is havazások és hófúvások voltak. A hóréteg vastagsága általában 15—30 cm. között van. A hegyeken vastagabba a hóréteg. A Szamos, Maros és a Balaton befagyott. A Balatonon a jég 20 cm. vastag. Ez az időjárás az ózi vetésre nézve igen kedvező. A magasabb növényzetet is védi a hó a nagyobb hidegek ellen. Kényesebb gyümölcsfákat is csak akkor kell megvédeni, ha feltét, hogy a vastag hóréteg letéri az ágakat.

Költő megoldás.

Veder Péter találkozik barátjával, Bölöni Jóskaival.

—Hová sziesz? —kérdi Veder Péter gondterhelten barátját.

—Megyek az orvoshoz, — mondja Bölöni Jóska aggódó arccal, ahogy se tetszik nekem a feleségem.

—Megyek én is, nekem se tetszik a feleségem! — kiált fel Veder Péter vidáman.

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorultak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy a szakértőinknek a tanácsadásért fizetniük kell, feltérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérdéshez mellékeljenek 20 fillért (korábbi tanácsokért 1 pengőt), könnyebbég okért bérlegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a válasz levelben kivánják, ezenfelül meg külön portáridj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a pénz is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdektől, a választ lapunkban adjuk meg.

L. B. Valóban igaz, hogy Beszterce vidéken a tokajihoz hasonló bor terem. A neve „Steininger”. Egyes évraktarban ez a bor olyan jóminőségű, hogy meközelíti a tokaji aszú jellegét. Arról természetesen nem lehet beszélni sem, hogy éppen olyan volna, mint a finom tokaji bork.

L. F. Elő kérdésére a következőket válaszoljuk. László nem még intézkedés arra vonatkozólag, hogy Erdélyben jegyző tanfolyamot hol fognak felállítani. Ha történni erre vonatkozólag intézkedés, lapunkban közölni fogjuk.

M. L. Helyesen figyelte meg, karácsony után a napok nyúlni kezdenek. A tél napfordulótól kezdve január 15-ig észrevehetően megnyúlnak a napok. Ez a folyamat január hónapban igen észrevehetően folytatódik.

L. I. A vármegyei foglalkozásnyelvet, tehát az altiszteket és a hajdukat a vármegye alispánja nevezi ki. Kérését tehát a vármegye alispánjához címmezve adja be. Azok, akik a világháboruban részt vettek, kérésük elbírálásánál előnyben részesülnek. Csak any-

nyi szolgát vesznek fel a megyékhány hely a belügyminisztérium széről engedélyezve van. A kérestsrelje fel személyi okmányával. Természetesen figyelembe veszik az alkamásánál azt is, hogy születési helyabba a megyébe essék, ahol felvételtéri.

S. U. A nehéz víz kifejezést téves értelműzték. A vegyszerek nehéz víz az olyan vizet nevezik, amelyben egyik alkotó elem, a hidrogénium, rendez vegyi természetétől eltérő, mpedig nehezebb. A nehéz víz tulajdúságait eltér a rendes víztől. Sokdekes dolgot tapasztaltak a nehéz vzel kapcsolatban a vegyszerek. Felesgesnek tartjuk a kérdéssel részletesben foglalkozni, mert a részletek ugycsak a szakemberek érdeklék.

Z. K. Romániába optáni csak román lehet. Igaz, hogy a kérdés nmines véglegesen rendezve, azonban bécsi döntés szelleméből ez következ Romániából csak magyar optálhat. optáni-birtokok ügyeinek rendezés a bécsi döntéstől számítva másfél áll rendelkezésre. Tehát 1942 februárkell az ingatlanokat értékesíteni. Tehát bőven áll rendelkezésre és tudassa rokoniával, hogy ne siesse a dolgot.

F. J. Az a szokás, hogy sok helyer gyümölcsösben lucernát vetnek, eszen helytelen. A lucerna mély gyöké mindenfelé elterjed és a talajban letápanyagokat túlságosan kihasznál. Elvon a földből sok olyan táplálórakot, amelyet a fa használt volna fel.

Lucernánál helyesebb a iöhertése. Ennek gyökere nem nyúlik ilyen és a talaj felső réteget inkább javítja, mint zsarolja.

Sűrűn kell kapás növényvel váltogatni, hogy a talajban a gyökerek kártevők ne szaporodjanak el.

Ha gyümölcsösbe cserjéket ültetünk alifa képen, kerüljenek azok a fa sorokján kívül. A fák gyökereinek határyugyanis a fa-korona külső széle esik. Ha azon belül ültetünk cserjéket, azok gyökerei a fa gyökerei közöttnek és elvonják a gyümölcsfától a táplálékot.

Gyümölcsösök talajának a leghevesebb kezelési módja tehát az, hogy állandóan és teljes egészében kapáljuk.

Ha ezt nem lehet keresztülvinni, a választathatunk a kevésbé jobb módok között is, de ilyenkor kevesebb táplálékra számíthatunk.

Minden esetre ószahangba kell hozni a jövő évi termésért a helyes eljárás. Ha a két tényező, amelyeket a gyümölcs-termeleinknek sohasem szabad szőlőtévesztünk.

2. Gy. Nagybambafalva. Beérkezett előből annyit megállapíthattam, hogy a leírt tünetek lehetnek a régebbi elszívott cigarettáknak következményei. De természetesen alapos vizsgálat nélkül ezt biztosan eldönteni nem lehet. A szédülés mindenesetre az agyközpontból indulhat ki, sőt az 5. és 6. felelő "izombaj" is lehet a jele betegségek utólagos következménye. Az alapos vizsgálat természetesen ezen téren is javasolt lenne. Ugyanezért forduljon rendszeres hírszerzőkhöz, vagy olyan szakorvoshoz, aki meg is vizsgálhatja. Gyógyszert vehet esteként 5 centigramm arokban Phenobarbitált, vagy Motrinat. Beszéljen Röntgenbesugárzás használatára, amit azonban szintén csak a személyes vizsgálatot végző orvos állapíthat meg. Más hasonló esetekben az itt leírt gyógy módokkal eredményeket lehetett elérni.

ZERKESZTŐÜZENETEK

Működésüknek köszönhet mondom a bejelentett új előfizetőkért: O. L. és B. D. Székelyszentmihály, U. Csiklázfalva, D. J. Kisolyos, J. D. Nyáradmagyaros, M. M. Enlaka, J. J. Krasznabótkék, N. G. Ceze és G. Rónaszék.

ELŐFIZETŐNKHEZ! Amint a közönségtől számunkban már köztöltésünkkel az 1911. évre szóló könyvtárunkat most is kiadjuk. A nap megjelenése január hó folyamán történik meg. Ez egy kis kérdést jelent az előbbi évekhez, azonban minden ajándékosult feltétlenül hozzájáruljon hozzá. Kérjük tehát előfizetőink irélmet, mert a naptár megjelenése után azon ügyesünk, hogy azt minden körülmények között és a leggyorsabb eljuttassuk előfizetőinkhez. Egyenként a naptár megjelenését launkban közzélni fogjuk.

Megbízottaink közül Vinczeffy Sándor Csiklázfalva keresi fel, míg Kovácsné a közeli napokban a Maros-árda megében levő hátrálósok előfizetőinket látogatja meg. Felkérjük tehát azokat, akik még nem rendeltek hátrálósokat, sziveskedjenek megbeszélésnek az elküldés, hogy a naptár ezeknek is elküldhesseük. Tízosa épes előfizető. Levelében azt írja, hogy nem érti miért emeltük fel

az előfizetési díjat 6 pengőre. Ennek az általános dráguláson kívül az a fő oka, hogy előfizetőink közül nagyon sok maradt a vissza nem esotolt területeken és ezzel példányszámunk több ezerrel csökkent. Ismeretes dolog, hogy minden lap annál olcsóbban tudja előállítani a példányokat, minél több lapot tud elkészíteni, illetve elhelyezni. Nálunk ezen visszamaradt előfizetők miatt példányszámunk kevesebb lett és így jelentősen többé kerül egy példány előállításra, mint azelőtt. Reméljük azonban, hogy az anyaország területén is sikerülni fog lapunkat megkövetelni és ezáltal új előfizetőket gyűjteni, addig azonban amíg ez megtörténik, idő telik el a szerző, hogy az egyensúlyt fenntartsuk, voltunk kénytelenek mérsékelten emelni az előfizetési díjat. Amint azonban úgy látjuk, hogy a régi díj mellett is fenntarthatjuk lapunkat, azonnal visszaállítjuk a régi helyzetre. Ön, aki már közel husz éve előfizetője lapunknak, ezt bizonyára belátja, valamint belátják azok is, akik nem tudják az emelés okait és helyzetünkkel számolva, további előfizetőikkel hozzájárulnak lapunk fennmaradásához.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: E. D. L. né Kecskésfalva 6. (tr. 1941. okt. 1-ig), Sz. S. Ujós 6, L. L. Kohóvölgy 6, P. J. Magyarlajos 5, O. J. Felőr 4, K. A. Várkudu 6, Cs. H. Szalárdtelep 5.20, T. A. Patotfalva 6, ifj. K. T. Mezőpánit 10.20, B. Z. Hosszszuzemő 5.17, özv. P. S. né Mármárcsuzemő 5, A. Z. Csikbánfalva 5, D. Á. Árkos 5.20, Gy. I. Sepsiszentgyörgy 6, Cs. F. Alsócsernáton 2.75, A. P. Köpce 5.15, L. K. Alsócsernáton 5.20, ifj. Cs. J. Bita 2.70, B. B. Kurtapatak 5, S. P. Rév 3, K. P. Almásfegyvernek 6, N. V. Jákohodos 5, L. F. Csikszentkirály 5, T. P. és M. L. Csikménáság 10.33, Ny. Z. Csikszentgyörgy 5, B. A. Egerhát 6, V. I. Piskolt 3, M. Zs. Oroszfalu 6, K. F. Szentgyházásfalva 5, V. F. B. B. falva 5, id. G. F. Firtosmarionos 5, B. Zs. Erszakúci 6, P. Zs. Szabád 5, H. J. Nagybánya 6, Sch. F. Csadátos 112.10, A. F. Kolozs 5, özv. R. K. né Békfalva 5.20, B. P. Alsócsernáton 5.20, M. A. Barátos 5.20, B. F. Oszdola 5, K. T. Sepsikőröspatak 6, R. S. né Bethlen 6, K. Z. Erhatvan 5, ifj. F. L. és F. I. Hosszszuzemő 10.33, A. P. Kisbáhány 10, O. F. J. né Kézdizsentlélek 6, özv. D. A. né Árkos 10.20, D. D. Alsócsernáton 6, P. F. Krasznabótkék 5.17, K. M. F. Somlyóujlak 5, L. M. Székelyköved

3.66, P. J. Magyarpéterfalva 5.15, F. S. Lőrincfalva 5.20, Sz. M. Köpce 8, (kért könyv elküldve), G. A. Alsócsernáton 7.75, Sz. S. Barót 5, S. P. Köpce 5, S. I. Barót 6, Sz. Gy. Szilgykövesd 5, (tr. 1941. jul. 1-ig), K. M. Válaszat 5.50, K. Zs. Székelygyericszentmárton 5.17, L. J. Matifalva 5, B. T. Erdőszentgyörgy 6, K. A. Mezőkerék 6, S. P. M. Taka 10.20, O. M. Békfalva 5.20 Pengő.

Minden szö 12 fillér, vastagabb betűvel 24 fillér. A legkisebb hirdetés ára 1 pengő. Aláírók részére 20 szöig 1 pengő 24 fillér. Előfizetőknél minden szö 10 fillér, vastagabb betűvel 20 fillér. Az apróhirdetési díj előre fizetendő. Jelölés leveleket csak a portó beküldése esetén továbbíthat. Ugyiszintén az érdeklődésekre is csak úgy adunk választ, ha a választ levelet mellékelik, vagy bélyegben küldik be a portóköltséget.

Fajtszta, törzskönyvelt angol-nyelvű beszerelhetők Végli Mihály mérnök felkérésével, Honoráriummal, Udvarhely vármegye.

Műhivásukat, íres lépeket, présmaradványt veszünk. Áránálattal mintaküldendő. „MEH” Magyar Művészek Országos Szövetsége Budapest, Arany János utca 1.

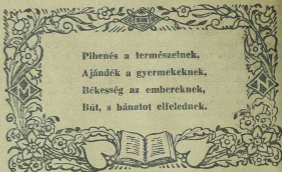
SMITH PREMIER Nr. 60
REMINGTON
UNDERWOOD és CORONA
IRÓGÉPEK

Gyártó rákter amerikai és német írógépek és sokszorosító-kellékekkel. Speciális javító-műhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépek nagy rakítás.

„RAPID”
IRÓGÉPVALLALAT
KOLOSZVÁR, DEÁK FERENC-UTCA 33

Minden magyar jegyezze meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a **Minerva Biztosító Részvénytársaság**! Tehát magyar kötelesség, biztosítást ide átnézni.

EGYETEMI KÖNYVTÁR
KOLOZSVÁR
Zoltán György tőr

Pihenés a természetnek,
Ajándék a gyermekeknek,
Békesség az embereknek,
Bűt, s bánatot elfelednek.

Tanuld meg!

Tél van, esznek az emberek
(Második közlemény.)

Legutóbbi közleményünk megjelenése óta több hírt olvashattunk, melyek szerint a csúszós utakon gyermekek és felnőttek elesnek és súlyos baleseteket szenvedtek. Ismételt figyelmet fordítunk olvasóinkra a rájuk váró veszedelmekre. A balesetek megelőzésére vigyázzunk, különösen

frissen esett havon, mert a vékony, laza bőrétegek alatt gyakran a sávos izmokról van, melyen könnyen elcsúszhatunk. Védekezésül homokot, vagy hamut öntetünk háznak előtt az útra.

Ha a baleset mégis megtörténik, igyekezzünk az áldozatot a legközelebbi házba berzállítani és súlyosabb panaszok esetén orvosot hívni. A balesetek szenvedett elszállítására a képzőnkön látható egyszerű módszereket is fel-

használjuk. Igyekezzünk ezeket a szállítási módokat már most begyakorolni, hogy bármikor alkalmazni tudjuk.

Ha az áldozat olyan súlyos balesetet szenvedett, hogy a mozgását sem tűri, akkor keresztünk egyágú létrát és arra helyezzük rá a szenvedőt, rendkívül óvatosan, kerülve minden heves, erős mozdulattal. Az áthelyezést legjobban három személy végezheti el. Az egyik a sérült feje és vállai alá csúsztatja a létrát, a másik a létrát emeli a hátsó lábával, a harmadik a létrának óvatos átmenetéről gondoskodik. Az áthelyezést egyszerre történő.

Gondozzuk a savanyu káposztát!

Jó savanyu káposztát akkor nyerünk, hogyha gondosan kezeljük. A legfontosabb teendő, amivel a káposzta savanyodását elősegítjük, a káposztalé rendszeres forgatása. Az alsó csipacra a levelet keresztül és ezt a levelet felül a kádba vagy abba az edénybe, amelybe a káposztát savanyítjuk, vízszeljük. Ilyen módon levegőhöz jutatjuk azokat a tejrészecskéket, amelyek a káposzta savanyodását elősegítik. Ezzel az eljárással, ha gondosan végezzük, lehetővé tesszük, hogy gyorsan jó minőségű savanyu káposzta álljon rendelkezésünkre.

Legfontosabb hibák a kolbászkészítésnél.

Nagyon sokszor előfordul, hogy disznóölés alkalmával rosszul sikerül a kolbász. Ennek természetesen nagyon sokféle oka lehet. A legfontosabbakat a következőkben soroljuk fel. Igen magas volt a húsnak a víz tartalma. Ez többféle baj forrásává válhatik. A rozs, vagy nem megfelelő íz mellett károsan hat a kolbász tartására is. Ha a hús nem volt teljesen kihűlvé, az elkészített kolbász nagyon könnyen szagos lesz, vagy megromlik. Vigyázni kell továbbá arra is, hogy a sózást jól találjuk el. A sónak nem csak az a jelentősége, hogy a helyes ízt biztosítja, hanem az is, hogy a kolbászt tartóssá tegye. Ezért tehát helyezzünk nagy súlyt a sózás szabályozására előzésére.

Elitálálta.

Nagybácsi: Mondd Pista, ha én az utcán megyek, itthon, hogy egy gyerek út egy szamarat és ezt megakadályozom, milyen éretny gyakoroltam?

Pista: A testvéri szeretetet, nagybácsi kérem.